

Aan MINDEF en STASDEF
Van DGB
Afgestemd met DJZ, DCo, DAOG, HDFC
In afschrift aan CDS

TER BESLISSING

Datum
18 december 2025

Onze referentie
MINDEF20250047167

Opgesteld door
Beleidsmedewerker EU
KD:Ambtelijke leiding
@mindef.nl

Aantal bijlagen
1

Nota

BNC-fiche EU Militaire Mobiliteitspakket

Aanleiding

Op 19 november jl. heeft de Europese Commissie het EU Militaire Mobiliteitspakket gepubliceerd. Hiertoe wordt een BNC-fiche opgesteld dat op 7 januari voorligt in de BNC, op 13 januari in de CoCo en op 16 januari in de MR. Nauwe afstemming heeft plaatsgevonden met IenW, BZ, SZW, JenV, FIN, EZ en het Interprovinciaal Overleg. Gegeven de reactie- en behandeltermijn voor BNC-fiches, alsook de verwachte start van de EU-onderhandelingen in januari, wordt u verzocht uiterlijk vrijdag 2 januari 2026 te reageren.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de inhoud van het concept BNC-fiche en het aanbieden daarvan aan de BNC-besluitvormingscyclus.

Kernpunten

Over de belangrijkste onderdelen uit het Militaire Mobiliteitspakket bent u eerder middels een bulletin per mail geïnformeerd. Hieronder volgen de belangrijkste aandachtspunten uit de geadviseerde kabinetsappreciatie. Over het algemeen wordt voorgesteld het kabinet een positief oordeel te laten vellen over de mededeling en de verordening die maatregelen bevatten om de militaire mobiliteit binnen de EU te bevorderen.

Het BNC-fiche onderschrijft de overkoepelende boodschap van het pakket dat het huidige landschap van nationale regelgeving en procedures nog te gefragmenteerd is. Een EU raamwerk voor militaire mobiliteit is noodzakelijk in het licht van de toenemende dreiging van verdere Russische agressie op het Europese continent. EU-lidstaten moeten in staat zijn om hun troepen en militaire goederen naadloos, snel en op grote schaal binnen de EU en het grondgebied van NAVO-bondgenoten te verplaatsen.

Het pakket bevat aandacht voor verdere versterking van EU-NAVO samenwerking en uitbreiding van partnerschappen op het gebied van militaire mobiliteit. Een ander positief aspect betreft het stroomlijnen en harmoniseren van procedures en regelgeving, waaronder de inrichting van een digitaal militaire mobiliteit informatiesysteem en de mogelijkheid tot doorlopende vergunningverlening. Ook de aandacht voor investeringen in dual-use en voor brandstofzekerheid is wenselijk. De grootste aandachtspunten uit het BNC-fiche staan hieronder beschreven:

Het European Military Mobility Enhanced Response System (EMERS)

Bij activatie van het EMERS (door de Raad, op initiatief van de Commissie of ten minste een lidstaat) kunnen tijdelijke, buitengewone maatregelen voor heel de EU worden genomen om verbeterde militair mobiliteit te garanderen. Voor Defensie is het van belang dat het EMERS de flexibiliteit biedt die ten tijden van een crisissituatie gewenst is op het gebied van militaire mobiliteit. Er zijn nog vragen over het EMERS, die veelal betrekking hebben op het behouden van nationale bevoegdheden ten tijden van het EMERS. Om deze reden wordt in het BNC-fiche voorgenomen om gedurende onderhandelingen over de verordening, meer duidelijkheid te verkrijgen over de praktische gevolgen

van activatie van het EMERS en over de samenhang met bestaande regelgeving over bijvoorbeeld de voorrang voor militair transport.

Toepassen van militaire vereisten op militaire mobiliteitscorridors

In de verordening is een bepaling opgenomen die lidstaten oplegt om transportinfrastructuur die onderdeel is van militaire mobiliteitscorridors, te laten voldoen aan de Council Military Requirements (militaire vereisten) die in de EU zijn vastgesteld. Voor Defensie is het belangrijk dat er door alle EU-lidstaten wordt gewerkt aan deze doelstelling. Het doorvoeren van deze militaire vereisten is echter zeer kostbaar en het argument wordt aangedragen dat er in bepaalde gevallen ook andere mogelijkheden zijn om infrastructuur van corridors aan te passen. Naast het feit dat er verder gewerkt moet worden aan het aanpassen van infrastructuur aan militaire vereisten, dient er dus ruimte over te blijven voor lidstaten om te beslissen wanneer andere oplossingen passender zijn.

Verplicht nationaal kader voor tijdelijke controle of gebruiksrecht

Er wordt kritisch gekeken naar artikel 38 van het wetsvoorstel over de instelling van een nationaal kader waaronder tijdelijke controle of het gebruiksrecht over een infrastructuur, activa of uitrusting voor de uitvoering van militaire transportoperaties verkregen kan worden indien noodzakelijk. Alhoewel het positief is dat er aandacht is voor de noodzakelijkheid van een kader waaronder maatregelen van controle genomen kunnen worden, is het instellen van deze maatregelen en de voorwaarden waar deze maatregelen aan moeten voldoen, aan de lidstaten zelf vanwege de exclusieve bevoegdheid van lidstaten op het gebied van nationale veiligheid

Weerbaarheid

Voor wat betreft de voorstellen t.a.v. de versterking van de weerbaarheid van dual-use transport infrastructuur, onderschrijft het BNC-fiche de noodzaak om hiertoe maatregelen te nemen en verwelkomt het regelgeving die dit EU-breed bevordert. Het voorstel om een lijst van SDI te delen met de Commissie ter evaluatie staat echter op gespannen voet met de nationale bevoegdheden van lidstaten op dit terrein, aangezien deze gevoelige informatie over vitale infrastructuur de nationale veiligheid raakt.

Militaire Mobiliteit Transportgroep

In het Pakket wordt een Militaire Mobiliteit Transportgroep voorgesteld in EU-verband. Voor Defensie is het van belang dat er een goede samenwerking en rolverdeling is tussen deze Groep en het PESCO-project Militaire Mobiliteit, voorgezeten door Nederland. Dit zal ook in het kader van PESCO MilMob besproken worden en Nederland zal hier als voorzitter het voortouw in nemen.

Toelichting

Financiële overwegingen

Uit het BNC-fiche EU Militaire Mobiliteitspakket volgen geen financiële consequenties.

Juridische overwegingen

Het BNC-fiche EU Militaire Mobiliteitspakket heeft geen juridische implicaties.

Communicatie

De mededeling en de verordening kunnen rekenen op (internationale) media-aandacht. DCO zorgt voor passieve lijnen van woordvoering op basis van het BNC-fiche.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

Geen.

Datum

18 december 2025

Onze referentie

MINDEF20250047167

DE DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

Digitaal akkoord d.d. 18 december 2025

